

Eén dag

Om 02:15 uur word ik wakker gebeld door de politie.
“We staan voor uw deur.”
Kut, er is ingebroken op de zaak!

“Ik kan er over twintig minuten zijn.”

“We staan voor de deur van uw huis.”

Ivy of Max? Ivy is bij haar vader, het zal dus om Max gaan.

Dat is niet goed, dat is niet goed, dat is niet goed. Punt. Punt. Punt. Niet verder denken.

Oh, laat hij alsjeblieft iets uitgevreten hebben!

Er staan twee jonge, vrouwelijke agenten in uniform voor de deur.

“We denken dat uw zoon Max vermist is.”

Wat is dat nou voor gelul? Vermist? Hoe lang moet je weg zijn voordat iemand je als vermist opgeeft? Ik heb hem de vorige dag 's middags nog geappt over zijn afspraak in het ziekenhuis en hij heeft geantwoord.

De volgende zin is iets met surfers en Scheveningen.

Op dat moment bevriest mijn hart.

De agenten geven mij een telefoonnummer van iemand van de recherche in Scheveningen en vragen of ik hem wil bellen, hij kan me alles vertellen.

Ik ga aan de keukentafel zitten, toets het nummer in en als er wordt opgenomen, stel ik mezelf voor als de moeder van Max.

De rechercheur begint meteen te vertellen. Er zijn een aantal surfers omgekomen in het noodweer van gisteravond. Twee zijn uit het water gehaald, drie worden er nog vermist. Ik vraag of hij zeker weet dat Max een van de surfers is. Hij weet het zeker. Zijn auto staat vlakbij. Zijn telefoon lag nog in de auto. Vrienden hebben bevestigd dat hij daar ging surfen. Ik hoef geen hoop meer te hebben.

En ik heb ook geen hoop meer.

Ik informeer of zijn vader het al weet. Die weet het. Ik hang op.
De twee agenten stuur ik weg en daar zit ik dan.
Alles bij elkaar heeft het niet langer dan tien minuten geduurd. Wat nu?
Ik bel Ruud, de vader van Max.
Hij praat rustig. Ik ook. Emotieloos wisselen we informatie uit.
Heeft het zin om ernaartoe te gaan? De boel is afgezet. Morgenochtend zoeken ze verder.
Ik bel Diederik, Ivy's vader. Neemt niet op.
Ik bel Anne-Marie, mijn zus. Neemt niet op.
Ik bel vriendinnen. Nemen allemaal niet op.
Nog een keer iedereen bellen. En nog een keer. En nog een keer.
Wat moet ik nou?
Ik stap in de auto en rijd naar Diederik, die doet niet open. Nog een keer aanbellen. Nog niets. Ik blijf aanbellen en bel hem ondertussen op zijn mobiel.
Inmiddels ben ik totaal verslagen. Uiteindelijk hoort hij de bel en doet naakt open.
"Trek even wat aan", snauw ik.
"Wat is er aan de hand?"
"Ik sta niet voor niets in het midden van de nacht voor je deur!"
Hij komt terug met een broek aan en in de gang vertel ik met een klein stemmetje wat er zojuist gebeurd is. Diederik zakt door zijn voegen op de vloer en zit direct in zijn verdriet. Ik sta daar maar een beetje hulpeloos tegen de muur geleund en denk alleen maar: dit is heel erg, dit is heel erg, dit is heel erg. Dit is heel erg!
Hij staat op en we gaan naar binnen, ik krijg een kop thee en Diederik vertelt dat Max hem een appje had gestuurd dat hij gisteravond ging golfsurfen in Scheveningen, 'ff checken of dat nice is'. Hij heeft niet anders dan 'okay' geantwoord omdat hij eigenlijk een beetje de pest in had dat hij niet was uitgenodigd. Toen hij later op de avond de nieuwsberichten zag, stuurde hij Max een berichtje: 'Jij bent ergens anders hoop ik?' Max antwoordde uiteraard niet en Diederik dacht er verder niet bij na en ging naar bed.
Ik weet niet wat ik hiervan moet denken, ik kan niet denken. Mijn hoofd is helemaal leeg en tegelijk volledig gevuld met Max.
"Wat wil je doen met Ivy?"
"Laat haar maar slapen. Morgenochtend moeten jullie samen naar mij toe komen en zal ik het haar vertellen."

Dan heb ik nog een paar uur de tijd om te bedenken hoe ik aan mijn dochter ga uitleggen dat haar broer is overleden.

Na een uurtje ga ik weer naar huis.

En nu? Het is inmiddels 04:00 uur. Slapen kan natuurlijk niet.

Dan maar in bad.

Voordat het volgelopen is, ben ik er alweer uit. Geen goed idee al dat water.

Ik ga op bed zitten.

Nog eens bellen. Niemand neemt op.

Dan maar berichtjes sturen:

Max is 1 van de surfers op
Scheveningen die vermist is,
kwam de politie vannacht
vertellen. En dat ik geen hoop
hoef te hebben.

Tien minuten later krijg ik antwoord van iemand die bij me werkt. Ze is wakker en ik kan haar bellen als ik wil. Bij gebrek aan contact met familie of vrienden doe ik dat.

Ze praat tegen me, maar ik hoor slechts flarden van de zinnen. Erg... vreselijk... verschrikkelijk... hoop. Ik kan niet praten. Mijn hersenen kunnen geen zinnen meer maken. Het enige wat ik maar blijf zeggen is dat ik het niet meer weet. Na een paar minuten hang ik op.

Moederziel alleen zit ik te wachten.

Max... Max... Max... Max... Max...

Dood.

Wat moet ik nou?

Ik jammer, huil, schreeuw.

Max!

Wat moet ik nou?

Max, oh Max...

Ik weet het niet meer.

Straks vinden ze je nooit. En dan?

Waar ben je nou?

Een paar uur later krijg ik de eerste telefoontjes. Totale verbijstering. Dit

kan niet waar zijn. Ik ontnem iedereen de hoop en wil alleen nog maar dat ze hem zo snel mogelijk vinden. Mijn zus Anne-Marie belt. Ze heeft mijn bericht niet gelezen, maar zag dat ik 's nachts vijf keer had gebeld. Ik geef haar de paar allesomvattende zinnen, zij geeft een schreeuw en zegt: "Ik kom er nu aan."

Ik kleed me aan en ga naar beneden. Hulp is onderweg.

Zacht wiegend zit ik op het puntje van de bank, te wachten, mijn armen kruislings om mijn middel geslagen. Wachten op een telefoontje dat Max gevonden is, wachten op Ivy en Diederik, wachten op mijn zus en vriendinnen, wachten op de mokerslag die dit verlies in een keer laat binnenkomen. Dit is dus het ergste verlies. Mijn zoon, mijn lieve, knappe, slimme Max is er niet meer. Nooit meer. Ik heb verloren. Ik weet het niet meer. Er is kortsluiting in mijn brein. Ik wil meer pijn, kapotgaan, verscheurd worden, maar ik ben verlamd. Alleen dat ene zinnetje, Max is dood, blijft als een mantra door mijn hoofd gaan.

Ivy komt schoorvoetend binnen. "Ze weet het al", zegt Diederik. Toen ze wakker werd, heeft hij haar verteld dat ze meteen naar mama zouden gaan omdat er iets heel ergs met Max is gebeurd. Ze vroeg meteen of Max dood was en Diederik heeft het bevestigd.

Ik neem haar op schoot, houd haar stevig vast en wieg verder. Het is zo vreselijk. Zij weet het. Ik weet het. Wat valt er verder te zeggen? Ik heb geen woorden, Ivy, maar ik heb je vast.

Als Ellen komt, omhelst ze me, maar laat me vrij snel weer los om naar de wc te gaan en over te geven. Diederiks ouders komen ook binnen. Iedereen houdt zijn adem in en kijkt naar mij om te bedenken hoe ze moeten reageren. En ik maak het ze niet makkelijk, want ik zit daar maar. Te wachten op de volgende stap: Max moet gevonden worden.

Anne-Marie stormt binnen en eindelijk word ik even echt vastgehouden.

Ruud belt dat ze iemand uit het water hebben gehaald, maar hij weet niet wie. Nog even wachten. Even later belt hij dat het zeer waarschijnlijk Max is, dus mijn zus en ik gaan naar Scheveningen. De stilte in de auto is oorverdovend. We hebben de woorden en de energie niet om te praten. Mijn hart baant zich voorzichtig een weg naar mijn keel.

In Scheveningen aangekomen staat Ruud ons op te wachten. We hebben elkaar zeker tien jaar niet gezien of gesproken. Ons verleden doet er nu niet meer toe. Max moet geïdentificeerd worden. Ruud vertelt dat ze

een foto hebben gemaakt en dat we die eerst te zien krijgen. Mijn zus, Ruud en ik lopen langs groepjes mensen bij de KNRM-opslag. Ruuds vriendin Debbie voegt zich bij ons en we worden bij twee agenten in een grote kamer van het havengebouw geplaatst. Ze leggen ons uit dat er nog iemand gevonden is, waarschijnlijk Pim. Mathijs is gezien, maar weer onder water verdwenen. Pim en Max liggen in de KNRM-opslag. Zodra ze klaar zijn met Pim mogen wij naar Max. Maar eerst krijgen we de foto. Zijn we er klaar voor? We denken van wel. Op de telefoon van de agente zien we het gezicht van Max. Het komt als een mokerslag binnen. Mijn Max, mijn mooie, zachte, warme Max. Wat laten ze me nou zien? Een foto van een lijk en dat is Max. De kortsluiting legt de boel stil en ik wil nog maar één ding: naar hem toe.

Het wachten duurt lang. Anne-Marie heeft intussen contact met Ellen over een begrafenisondernemer. Ellen heeft goede ervaring met Anne Wieb Wijnsma, die de begrafenis van haar broer heeft geregeld. Ik overleg met Ruud en zeg dat het goed is. Even later heeft mijn zus Anne Wieb aan de lijn. Hij gaat alvast het een en ander in gang zetten.

Wachtend in die kamer in het havengebouw halen vooral Ruud en ik herinneringen op. We wisselen foto's uit. De ouders en broer en zussen van Mathijs komen ook even binnen. Ik herken hun afwachterende benadering. Ruud en ik zijn net zo. Feiten meedelen, proberen meer informatie te krijgen. Niemand heeft hoop, we leven alleen naar de volgende stap. De zus van Mathijs heeft gisteravond een snapchatfoto van Max gezien die haar broer had gemaakt voor de kust van Scheveningen. Er worden appjes gestuurd om te vragen of iemand die foto's nog niet heeft geopend en er een screenshot van kan maken. Gelukkig lukt dat en even later hebben we de foto: Max, met wetsuit aan, twee handen hoog, duim en pink naar buiten, het shaka-teken, de surfgroet.

Eindelijk mogen we naar hem toe. We lopen terug naar de opslag van de KNRM. Overal staan spullen en in het midden staat een tent. Ze vertellen ons dat Pim daarin ligt. Aan de zijkant staan schermen en daar ligt Max. Ik loop voorop, om de schermen heen en houd mijn adem in. En daar ligt hij dan, op een betonnen vloer, de afdruk van zijn wetsuit nog in zijn gezicht, een paar handdoeken bedekken zijn naakte lijf. Ik kniel naast hem neer, aai over zijn bol en geef hem een kusje op zijn koude voorhoofd.

Mama is er nu, jongen, en ik zal goed voor je zorgen.

Volgende stap. Hij moet hier weg.

Anne Wieb is inmiddels gearriveerd. Max zal overgebracht worden naar een uitvaartcentrum in Wateringen. Prima, als hij maar weg is van die betonnen vloer.

Ik haal Max' auto op van de boulevard in Scheveningen, de sleutel heb ik van de politie gekregen en even later rijd ik achter de auto aan waar hij in ligt.

Mijn gedachten gaan zeven jaar terug. Op de snelweg werd ik ingehaald door een ambulance waar Ivy, mijn dochtertje van anderhalve dag oud, met een hersenvliesontsteking in lag. We reden achter de ambulance aan waarin mijn hummeltje aan het vechten was voor haar leven. Ik wilde niet mee in de ambulance. De ziekenbroeders moest honderd procent aandacht hebben voor Ivy. Ik wilde niet dat ze ook maar een moment afgeleid zouden worden door mij; een pas bevallen moeder die haar baby dreigde te verliezen. Een zus van mijn oma was hieraan overleden, dus ik besepte de ernst van de situatie.

“Overleeft ze dit?” vroeg ik 's avonds aan de arts.

“Het kan vriezen of het kan dooien” was zijn antwoord.

Dus er was hoop en daar klampte ik me met alles wat ik had aan vast. Ik leefde op hoop, doodgaan was geen optie.

En nu rijd ik achter mijn dode zoon aan. Geen hoop, niets om aan vast te houden. Het is verdomd hard gaan vriezen.

In het uitvaartcentrum duurt het niet lang voordat ze klaar zijn met Max en wij naar hem toe kunnen. Er ligt een wit laken tot boven aan zijn borst over hem heen. De kamer is onpersoonlijk en her en der staan wat nepbloemen. We nemen plaats op de stoelen die langs de muur staan. Om de beurt staan we op om even bij Max te zijn.

Na wat overleg besluiten we dat hij zo snel mogelijk naar huis moet. Ik wil elk moment dat er nog over is bij hem zijn. Wassen en aankleden doen we ook zelf. Ik was de eerste die hem waste en ik zal ook de laatste zijn.

We moeten zijn pak ophalen in zijn studentenkamer in Delft. Ruud en ik gaan met de auto van Max en mijn zus en Debbie blijven bij hem achter. De auto is het onderwerp van gesprek. Allereerst natuurlijk de enorme puinhoop en het feit dat van alles met duct tape aan elkaar zit: koplamp,

buitenspiegel, raamstrip, stoelbekleding... *If you can't fix it with duct tape, you are not using enough duct tape.*

Toen Max een half jaar geleden op zoek ging naar een nieuwe auto heb ik echt geprobeerd om zijn gedachten op een klein, zuinig exemplaar te zetten. Maar hij wilde per se die oude Volvo 940, want daar kon hij dan mee op surfvakantie. En een paar weken na de aanschaf ging hij inderdaad naar Frankrijk met een stel vrienden, onder wie Mathijs. Ik kreeg appjes dat hij zo idioot blij was met zijn nieuwe auto. De vakantie was een groot succes.

Het gaat echt lekker, alles komt op de een of andere manier perfect uit, alle tochten gaan feilloos en we zijn alleen maar aan het lachen! Gisteren waren de golven matig, vandaag ook nog maar een paar kunnen pakken, maar dat maakt niet uit, want we hebben een toptijd!

Na zijn bachelor werktuigbouwkunde, over een paar maanden, zou hij in Amsterdam komen wonen, boven mijn winkel in de Leidsestraat. De auto zou dan niet handig zijn, dus was hij van plan om een garagebox in Den Haag te huren en hem samen met Ruud te gaan opknappen. Een echt vader-zoon-projectje zoals hij dat noemde.

In de woonkamer van het studentenhuus staat de grote foto van Max en Ivy, die ze van zijn kamer hebben gehaald. Ernaast branden kaarsjes. Zijn huisgenoten zitten er verslagen bij. We vertellen wat we gedaan hebben en wat we komen doen. Kort en bondig, ik heb haast, Max wacht op me.

Tussen de rotzooi in zijn kamer proberen we het pak te vinden dat ik voor zijn diploma-uitreiking vwo had gekocht. Donkergrijs met een licht streepje, van Suit Supply. Het stond hem zo goed. Na een half jaar studeren was het al te klein. Hij ging het huis uit met een strakke kaaklijn en een wasbordje, maar na enorm hard studeren, wat voornamelijk betekende dat elk feestje meegepakt moest worden, was daar weinig van over. Maar het laatste jaar was hij weer in vorm en ik heb goede hoop dat het pak weer past. We vinden de broek, nu het jasje nog. Max' huisgenoten hebben ook geen idee. Hij had wel laatst een colbert van een ander geleend, dus waarschijnlijk was hij die van hem kwijt. Geen pak dus. De hele zooi weer opnieuw doorzoeken voor iets anders

geschikts. Uiteindelijk vinden we een goed overhemd, onderbroek, sokken en schoenen.

We gaan weer naar Wateringen. Nog even bij Max zitten, naar hem kijken, hem een kus geven en dan naar huis, in mijn eentje in zijn auto.

Thuis is Ellen er weer, of nog steeds, geen idee. Ze zit in de regelmodus en het onderwerp eten valt vaak. Anne-Marie is er gewoon, die is overal en nergens, pakt mij vast als ik dat nodig heb en laat los als het genoeg is. Huilt als ik huil en anders niet. Diederik en Ivy zijn er ook weer. Ivy krijgt eten. Waar komt dat vandaan? Eline, mijn psycholoog-vriendin, is er ook. Ik vertel haar hoe vreselijk het is en dat ik het niet meer weet. Ze bevestigt het drama en probeert me gerust te stellen dat niets hoeft en alles mag. Dag voor dag, uur voor uur, minuut voor minuut.

De minuten tikken langzaam weg. Ik wou dat Max hier was. Ik mis hem nu al.

Diederiks ouders halen Ivy op. Ze mag later terugkomen om haar broer te zien. Ik zie de vertwijfeling in haar ogen. Met opa en oma mee is altijd leuk, weg van die rare sfeer hier wil ze waarschijnlijk ook graag, maar haar grote broer komt straks en dat wil ze niet missen.

Het is goed, meisje, ga maar en kom over een uurtje weer terug.

De adrenaline giert door mijn lijf. Mijn ogen schieten schichtig heen en weer. Ik zie en hoor alles, maar ik kan niet praten. Rusteloos loop ik door het huis. Alle ogen zijn op mij gericht, ik voel het maar vermijd elk oogcontact.

Dan hoor ik een auto over het grindpad. Ik ben er weer. Max is er.

Met z'n allen gaan we naar buiten. Ik sta in de tuin en mijn blik is strak op de auto gericht. Ik word vastgepakt, omhelsd, geknuffeld; iedereen wil iets doen, iets van mijn pijn wegnemen of overnemen, en iedereen beseft dat dat niet kan. Ik sta doodstil, in opperste paraatheid.

Max komt thuis. Dood.

De koelplaat en apparatuur worden naar binnen gebracht en aangesloten. Ik sta nog steeds stil te kijken, wachtend op Max. Dan klappen ze de brancard waarop hij ligt uit de auto. Gewikkeld in dik plastic ligt hij vastgegespt. Ze rijden hem naar binnen en ik loop er achteraan. Binnen wordt hij overgelegd op de koelplaat, ze maken de gespen los en klappen

het plastic naar beneden. Het witte laken ligt helemaal over hem heen. Voorzichtig wordt het tot boven zijn borst teruggevouwen. Ik sta ernaast, leg mijn hand op zijn haar en kus hem op zijn voorhoofd. Geen warm, zacht voorhoofd, maar koud en strakgespannen. Maar het is mijn Max, mijn mooie Max en ook dood is hij mooi. Ik word rustiger.

De dames die het allemaal verzorgen zijn heel respectvol. Hun werkdag zat er al op, maar ze hebben zelf kinderen van Max' leeftijd en boden direct aan door te werken toen ze hoorden wat er was gebeurd. Ze zijn zichtbaar aangeslagen.

We spreken af dat ze de volgende dag om 12:00 uur terugkomen om aanwijzingen te geven voor het wassen en aankleden. Aansluitend zullen we de uitvaart regelen. Er worden alvast wat boeken achtergelaten.

In plaats van het witte laken leggen we een dekbedhoes over hem heen. Dat ziet er al wat vriendelijker uit. Het liefst doe ik het dekbed er ook in, lekker warm. Eigenlijk heb ik hem het liefst in mijn bed, dan kan ik tegen hem aankruipen en hem weer warm maken. Ik weet heus wel dat het niet kan, dus ik houd mijn gedachten voor mezelf.

Ivy komt thuis. Ze loopt recht op Max af en begint hem grondig te onderzoeken. Hij is koud. Ja, hij is koud. Er zit zand in zijn oor. We halen het voorzichtig weg. Er zit ook nog wat zand in zijn neus. Dat halen we ook weg. Dan is het goed. Tevreden gaat ze weer met opa en oma mee, ze mag daar logeren. Voordat ze gaat, vraagt ze nog of we hem morgen wel wassen met lekker warm water, zodat hij weer warm wordt. 's Avonds in bed vraagt ze aan oma of Max gewoon in Delft is. Oma legt uit dat dat niet zo is, Max is dood.

“Maar we kunnen toch net alsof doen?”

“Nee, dat kan niet. Max is dood.”

“Maar ik geloof wel dat Max in Delft is en ik ga pas slapen als jij dat ook gelooft.”

Er blijven mensen komen en steeds worden er bloemen gebracht. Iemand zegt dat er een grote groep voor de deur staat. Het zijn vrienden van Max. Ze houden een wake. Samen met Diederik loop ik naar buiten. Er staan zeker 25 vrienden en ze vormen een grote boog om het huis. Kaarsjes branden, er liggen bloemen, kaarten en knuffelbeestjes. Ze zijn stil, staan daar met lood in hun schoenen, maar ze staan er mooi wel.

Ze staan daar omdat niets doen geen optie is. Ze staan daar omdat ze hun vriend hebben verloren, van sommigen was hij hun beste vriend. Ik bedank ze en vertel dat Max thuis is. Vanaf morgenmiddag zijn ze allemaal welkom als ze dat willen. Verder weet ik niet wat ik moet zeggen. Alleen nog dat ze voorzichtig moeten zijn, omdat hun moeder niet zonder hen kan.

Als uiteindelijk iedereen weg is, zit ik met Anne-Marie op de bank. We bladeren wat in de boeken met kisten. Ik wil echt hout en geen tierelantijntjes, dus het merendeel valt al af. We moeten lachen om de kist van onze moeder, drie jaar geleden. We wilden per se een witte, echt houten kist. Gewoon simpel. Volgens de begrafenisondernemerster die we toen hadden bestond dat niet. Wat wij wilden was er alleen in spaanplaat. Mijn zus zocht ondertussen ook online en vond vrijwel meteen de kist die we zochten. Eikenhout, voor de helft van de prijs van de spaanplaatkist. En dus bestelden we er een bij een site met een naam als goedkopelijkkisten.nl. Hilarisch vonden we zelf.

Ik kan het niet opbrengen om verder te zoeken. Bovendien zijn de simpele kisten in dit boek wel van echt hout. En hoe bijzonder wil je een simpele kist hebben?

Ik kies mijn nummer 1, 2 en 3 uit en zal het morgen verder met Ruud overleggen.

De kaart, daar ben ik al snel over uit: dik papier, met een foto van Max op de voorkant. Over de tekst denk ik later wel na. Verder valt er nu niet veel te bespreken. Moe ben ik niet, terwijl ik sinds die agent me wakker belde toch al bijna 24 uur op ben. Ik kijk veel naar Max en bedenk dat het te doen is. Als ik Max de rest van mijn leven hier in de kamer kan houden is dat te doen.

The next best thing.

Ik zou moeten gaan slapen, maar ik wil niets meer van hem missen. Na een tijdje haal ik een kussen en dekbed van boven en bied Anne-Marie mijn bed aan. Ze wil er niets van weten, ze blijft bij mij en Max in de kamer. Van de bankkussens maakt ze een bed op de grond.

Ik app nog even snel naar mijn date voor het weekend wat er gebeurd is en dat een afspraak er niet meer inzit. Nooit meer.

Dan ga ik liggen, zeg welterusten en ben vertrokken.